

Delirium tremens ("juoppohulluus")

Lääkärikirja Duodecim

18.1.2023

Päihdelääkäri Margareeta Häkkinen

- Delirium tremensin oireet
- Delirium tremensin hoito
- Delirium tremensin ehkäisy
- Kirjallisuutta

Keskeistä

- Delirium tremens voi kehittyä pitkään kestäneen ja runsaan alkoholinkäytön lopettamisen jälkeen.
- Henkilön ajan ja paikan taju hämärtyy ja hänelle tulee tyypillisesti aistiharhoja.
- Delirium tremens voidaan ennaltaehkäistä hoitamalla lääkitysten avulla alkoholin vieroitusoireet.
- Hoitamattomana tilanne on hengenvaarallinen.

Delirium tremensin oireet

Delirium tremens voi kehittyä 1–6 vuorokautta pitkään kestäneen ja runsaan alkoholinkäytön lopettamisen jälkeen.

Alkoholin vieroitusvaiheessa ilmenevässä delirium tremens -tilassa henkilön tajunnan taso ja keskittymiskyky ovat häiriintyneet ja hänen ajan ja paikan tajunsa on hämärtynyt. Tilan edetessä ilmenee tyypillisesti konkreettisia näköharhoja, kuten eläimiä tai ihmishahmoja, kosketusharha-aistimuksia, vainoharhaisuutta ja harvemmin haju- tai ääniharhoja. Ihminen hikoilee, hänen pulssinsa on nopeutunut ja hän on voimakkaan kiihtynyt tai pelokas. Vointi saattaa aaltoilla lähes oireettomuuden sekä seuraavassa hetkessä ilmenevän rajun levottomuuden ja harhaisuuden välillä. Delirium tremens on hengenvaarallinen tila. Hoitamattomana noin joka viides ja hoidettunakin 5–10 % delirium tremens -tiloista johtaa kuolemaan.

Delirium tremensin hoito

Delirium tremens on hengenvaarallinen tila, jossa henkilö ei yleensä itse ymmärrä tilaansa eikä kykene vastaamaan itsestään. Tilanteeseen tulee aina kutsua ambulanssi. Sekavuustilassa oleva henkilö tulee toimittaa kiireellisesti sairaalahoitoon, tarvittaessa henkilön tahdosta riippumatta.

Vaikka delirium tremens onkin hoitamattomana hengenvaarallinen tila, se menee asianmukaisella hoidolla muutamassa vuorokaudessa ohi. Hoito perustuu olennaisin osin riittävään lääkitykseen, jossa käytetään ensi sijassa suuria annoksia diatsepaamia tai muita bentsodiatsepiineja, joskus lisäksi myös psykoosilääkkeitä.

Delirium tremensin ehkäisy

Delirium tremens voidaan ennaltaehkäistä hoitamalla aktiivisesti alkoholin vieroitusoireet heti niiden alettua. Aiempi delirium tremens on riskitekijä tilan uusiutumiselle, joten mikäli alkoholin käyttö myöhemmin jatkuu, vieroitusoireet on hoidettava tehokkaasti.

Aiemmat kirjoittajat: Psykiatrian erikoislääkäri Matti Huttunen

Artikkelin tunnus: dlk00376 (025.041)

© 2023 Kustannus Oy Duodecim